

رویه واقع شده، بدون بادمغایی دخول در آن متعرّض و متنضمّن مخاطرات است. لهذا هر جهازی که بادینجا رسید اگر باد مغایی نیست، چندی این طرف و آن طرف سیر بیهوده نماید. جهاز ما را هم دور زبراین منوال گذشت، چون تبدیل هوا در آن زودی مظنون نبود، واز جهازات فرانس خوف، کپتان «کلاک» صلاح دراین دانست که تاباد مراد، داخل شعبه بحری که میان انگلند و گذشتیم، شرقی ما به فاصله بسیار مانندند.

شنبه یازدهم [جمادی الثاني] از مقابله دهنۀ بحر روم که راست رو به مشرق رفته متصل به حلب پندشده، گذشتیم. مصب مذکور به فاصله بعید مشرقی ما ماند.

سه شنبه سیزدهم [جمادی الثاني] از محاذاۀ جزایر مشرقی امریکا، که انگلش «ویست اندیه»^۱ یعنی هند غربی خوانند، به فاصله‌ای که مرئی نشد گذشتیم. شرقی ما مانند مجموع هشت جزیره نشیمن طایفۀ «پرتکیش»^۲ و در بعضی حکومت انگلش است و عرض بلند آنها چهل شمالي. از اینجا تالندن به حسب عرض اگرچه یازده دوازده درجه بیش فاصله نمانده، اما چون با این مصلحتهای جهاز رانی جهاز را به قدر سی درجه طولی از لندن مایل غرب و سمت امریکا کرده‌اند، ششصد گروه بعد [دادرد] و رفتار جهاز صاف مشرق رویه، اندک مایل شمال است.

شنبه یازدهم تا پنجشنبه بیست و سیم [جمادی الثاني] بادپیش رو به حد طوفان بود و بحر چهارموجه، و موجها بسیار ارتفاع داشت، بلکه شدیدتر از طوفانهای آن طرف «کیپ» بود. اما به سبب استحکام و بند و بست جهاز، واستعداد و علم عمله آنقدر صعوبت معلوم نشد. به ترک خواب و حرکات وقت اکل اکتفا رفت.

شنبه [بیست و پنجم جمادی الثاني] محاذات دهنۀ «انگلش چنل»^۴ که مابین انگلند و فرانس فاصل است رسیده در صدد دخول، وبعد دو روز مترصد وصول، برسمت انگرگاه مشهور «انگلند» بودیم که باد شرقی مانع مقصد شده و اتفاق رفتن به مملک ایراند افتاد.

تفصیل این مجمل آنکه به اصطلاح انگلش، شعبه بحری که ذکر اسباب رفتن به چیزی از لندن چنل^۳ بروز هب خوانند. و شعبه بحر که مدور شکل و قدری به طرف خشکی رفته شده باشد «بی»^۵ [بر] وزن تی، حرف تهجی، و مثل بحر فارس را «گلف»^۶ و مثل بحر قلزم و روم را «سی»^۷ به سین مهمله و یای معروف خوانند. چون مصب «انگلش چنل» راست مغرب Portuguese (۳) (برتغالی). West Indies (۲) Madeira (۱) Gulf (۵) Bay (خليج كوجك). English Channel (۴) Sea (۷) (دریا).

(۱) و «گله» دول، به معنی ستون کشتنی است و نشانی که دوستون دارد آن را دو دولی گویند. (۲) ندرج. Core of Cork (۴)